

صاحب امتیاز: دانشگاه آزاد اسلامی - **مدیر مسئول:** محمد امین ایمانچانی
قائم مقام: علی خضریان - **مسئردبیر:** مسعود فروغی - **مدیر هنری:** امید بهزادی
مدیر بازرگانی: فرهاد جمالوندی - **مدیر چاپ و توزیع:** احمد شیرازیان
دفتر مدیر مسئول: ۱۱۲ - ۶۱۳۴۸۰۱۲ - **تحریریه:** ۱۸۲ - ۶۱۳۴۸۰۱۸۱ - **فکس:** ۵۰۱ - ۶۱۳۴۸۰۱۸۱
۶۱۳۴۸۰۴۷ - روابط عمومی: ۶۱۳۴۸۰۴۹۹ - **سازمان آگهی ها:** ۶۱۳۴۸۰۴۱۰۸
چاپ: سازمان چاپ دانشگاه آزاد اسلامی - **توزیع فریهنگستان:** ۱۱۲ - ۶۱۳۴۸۰۱۱۲ - **نشانی:** خیابان حافظ، بعد از پل دوم حافظ، روبروی ساختمان بورس، ساختمان فرهنگستان، طبقه سوم

نمایشگاه

نمایشگاه اسوه ماندگار

امسال نهمین سال بیابایی است که نمایشگاه تجسمی اسوه ماندگار در شیراز برپا می شود. اگر اهل شیرازید یا به هر بهانه ای این روزها در شیراز به سر می برید، پیشنهاد می کنیم به این نمایشگاه که تا ۲۲ بهمن از سوی دانشگاه علوم پزشکی شیراز در کنار بیمارستان نمازی شیراز برگزار شده، سری بزنید. در این نمایشگاه، سیری تکاملی از هبوط آدم تا ظهور امام زمان (عج) به تصویر کشیده شده است. حدود ۳۰ دانشجو در غرفه هایی که در فضای این نمایشگاه تعبیه شده، داستان های مختلفی را برای بازدیدکنندگان روایت می کنند. از جمله تغییرات نمایشگاه امسال، افزوده شدن داستان شکافته شدن رونیل یا عصای حضرت موسی (ع) است و همین داستان های قرآنی توانسته جذابیت های لازم را برای بازدیدکنندگان فراهم کند.

دیدار وزیر خارجه سوریه و دکتر ولایتی
عکس: وحید سرابی، فرهیختگان

گردهمایی

تجمع عزاداران در میدان فاطمی

در روزهایی که به شهادت حضرت فاطمه (س) نزدیک می شویم، عزاداری ها رنگ و بوی دیگری پیدا می کند و پرشورتر می شود. اگر در روز شهادت در تهران هستید، مراسم میدان فاطمی را از دست ندهید. این میدان در ۲۰ بهمن میزبان عزادارانی است که برای ابراز ارادت به مادر سادات گردهم می آیند و بر سر و سینه می زنند. در کنار سخنرانی آیت الله کاظم صدیقی، حاج صابر خراسانی، حاج مهدی مختاری، حاج روح الله بهمنی، حاج سیدحجت بحر العلوم کربلایی و محسن عراقی هم به مدیحه سرایی و خواندن اشعاری در مدح مقام حضرت فاطمه (س) و شهادت ایشان می پردازند. این مراسم از ۱۲ ظهر با اقامه نماز ظهر و عصر آغاز می شود.

گفت و گو

الهام کاظمی روزنامه نگار

زمانی که از الگو و اسوه برای زندگی سخن گفته می شود، ذهن بسیاری از ما به سمت کسانی می رود که قرن ها پیش زندگی کرده و امروز به ظاهر دست ما از دامان آنها کوتاه است. برخی ممکن است انتقاد کنند زندگی آنها متعلق به گذشته بوده و با پیشرفت های تکنولوژیکی که انسان امروز داشته، نمی توان برای زندگی امروز به آنها مراجعه کرد اما موضوع این است که نکاتی که از زندگی این بزرگواران به ما رسیده، آنقدر جامع و کامل است که عقل انسان امروز هم نمی تواند آنها را رد کند. ایام شهادت حضرت صدیقه کبری، حضرت فاطمه زهرا (س) بزرگ زنان عالم است که خداوند در مدح ایشان به رسول خدا فرمود اگر فاطمه (س) نبود تو و علی (ع) و حتی دنیا را نمی آفریدم. به سراغ سیدحسین مومنی رفته ایم تا ایشان به ما بگوید که در جامعه امروزی ما چرا می توان حضرت فاطمه زهرا (س) را به عنوان یک الگو مطرح کرد.

۱۱۱

آیا الگویی جامع و کامل برای زندگی ما انسان ها وجود دارد که هیچ خدشاهی در طول زمان به آن وارد نشود و ما را در برهه های مختلف یاری رساند؟

ما در حیات مادی و در حیات معنوی حتما باید دو موضوع را مدنظر داشته باشیم و از آن بهره مند شویم. اول داشتن برنامه زندگی و قانون جامع و کامل و هدفمند و دوم داشتن الگوی مناسب، چرا که به واسطه داشتن برنامه در زندگی، انسان هیچ گاه مبتلا به تغییر عایمانه مبتلا به درد چه کم نمی شود. نمی گوید به درهای بسته خوردم یا به بن بست رسیدم، چون برنامه دارم، مبدأ، مقصد و هدفش مشخص است و براساس آن عمل می کند. همچنین به برکت الگو، انسان برای ادامه راه و طریق انگیزه پیدا می کند. سخن در این است که آیا هر دستورالعملی می تواند برنامه زندگی ما را قرار گیرد، یقینا جواب منفی است، چرا که امکان حیات مجدد و زندگی دوباره برای ما نیست. ما یکبار به دنیا می آییم و یکبار هم از دنیا می رویم، پس باید از قانون و برنامه ای بهره ببریم که به هیچ وجه خدشه به آن وارد نباشد، جامع و کامل باشد و صد درصد ما را به مطلوب و مقصود برساند. از طرفی هر کسی نمی تواند برای ما الگو باشد، الگویی باید به عنوان الگوی زندگی باشد که یک لکه ظلمانی در کل حیات او دیده نشود و در تمام ابعاد مطلوب باشد.

ما سخن از قانونی می کنیم که فرسوده نمی شود و محدود به زمان و مکان نیست و باز ما سخن از الگویی می کنیم که محدود نمی شود. دیده اید برخی افراد در یک عرصه الگو هستند اما در عرصه دیگر به خوبی از آنها یاد نمی کنند. قانون در طول زمان فرسوده می شود. الان مطلبی را به عنوان قانون می گویند، فردا می گویند این قانون خوب نیست. ما چنین چیزی را به عنوان قانون زندگی قبول نداریم. در اصطلاح منطق می گویند، قانون زندگی باید منطق داشته باشد، هر کسی که براساس آن قانون عمل کرد باید به مطلوب برسد و یک ماده نقض هم نباید داشته باشد، چرا که اگر یک ماده نقض داشته باشد از کلیت ساقط می شود و عنوان قانون به آن اطلاق نمی شود. آیا ما چنین قانونی را موجود داریم؟ بله. به راحتی می توان اثبات کرد این قانون عبارت است از قرآن و ذیل قرآن روایات معصومین (ع). اینها جامع ترین و کامل ترین الگو و برنامه برای حیات انسانی هستند. اسوه و الگو باید

در هر شرایطی که هست، بدون در نظر گرفتن جنسیت و در تمام جنبه ها الگو باشد. بعضی ها در سینما می درخشند اما در زندگی شخصی و فردی خود مبتلا به چالش های جدی هستند. بعضی ها در عرصه ورزش می درخشند اما همان ها در ادبیات گفتاری خود دچار مشکل هستند. ما الگویی را قبول داریم که در تمام جنبه های زندگی رافع مشکلات و موانعی باشد که سر راه ما به وجود می آید. این الگو فقط منحصر در عترت پیامبر عظیم الشان اسلام است. ایشان فرمودند که صراط مستقیم منم، و بعد از من علی و بعد از علی اولاد من که اولاد علی هم هستند.

موضوع صحبت ما راجع به حضرت زهرا (س) است. آیا با توجه به فاصله زمانی که بین ما و حضرت ایجاد شده و با توجه به پیشرفت علم و تکنولوژی، می توان ایشان را به عنوان یک اسوه و الگو در جامعه مطرح کرد؟

من پاسخ این سوال را با چند مثال عرض می کنم و قضاوت را به مخاطب و انگار می کنم که آیا ایشان به عنوان اسوه و الگویی می توانند برای ما مطرح باشند یا نه. مورد اول دربار یکی از معضلات جدی جامعه الان ما یعنی ارتباط نسل ها با هم است. شما اگر به مدارس بروید به راحتی این را از زبان مشاوران می شنوید؛ پدر و مادری می گویند بچه ما را درک نمی کنند و بچه ها می گویند پدر و مادری ما را درک نمی کنند. فقط کافی است مراجعه کنید به سیره حضرت زهرا مرضیه و پیغمبر خدا. ارتباطی که پدر با دختر دارد و بالعکس، ارتباطی صمیمی و عاشقانه است. من از ادب حضرت زهرا (س) می گویم. زمانی که آیه نازل می شود ای پیغمبر عرب ها نباید تورا به اسم کوچک صدا کنند بلکه باید بگویند رسول الله، و این آیه به گوش زهرا مرضیه می رسد؛ به محض اینکه به محضر پدر می رسد، بلند می شود و اظهار ادب می کند و این جمله را بیان می کند السلام علیک یا رسول الله. پیامبر اسلام می گوید این آیه برای شما

سیدحسین مومنی، استاد حوزه علمیه قم در گفت و گو با «فرهنگستان»:
زهرا (س) الگویی برای تمام دوران ها

نیست تو به من بگو پدر، به من بگو بابا. آن بابایی که تو به من می گویی برای من بهتر است. از آن طرف احترامی که پدر برای دختر قائل است. در منطق دینی ما هیچ پدری حق ندارد اولادش را مجبور به ازدواج با کسی کند که دوست ندارد. زمانی که امیرمومنان به خواستگاری زهرا مرضیه می آید، پیامبر اسلام که عقل کل است، نمی گوید دخترم تو باید با علی ازدواج کنی، چون من عقل کل این عالم هستم و باید از حرف من تبعیت کنی، پیش دخترش می آید و از او مشورت می گیرد و می گوید دخترم علی به خواستگاری تو آمده، پاسخ تو چیست؟ وقتی این ادب را کوچکتر از بزرگتر ببیند، یقینا در مقابل بزرگتر و این منطق ادب می کند. زهرا مرضیه فرمودند من رضای ام به آنچه خدا راضی است و رسول خدا به این امر رضاست. این ادب حاکم بین پدر و دختر است. ما فقط کافی است مواردی را از این امر بدانیم و ببینیم که اینها رافع مشکلات الان و دنیای کنونی ما هست یا نه. بزرگتر ها به کوچکتر ها احترام بگذارند، کوچکتر ها به بزرگتر ها احترام بگذارند و این احترام را در سیره ای می بینید که برای ما به عنوان یک الگو مطرح است. مورد دوم اینکه یکی از مشکلات امروزی، مشکلات همسر با همسر است. ارتباطات صمیمی نیست. بعضی مواقع می شنویم متاسفانه ما آن را هم رو به افزایش است که طلاق عاطفی بین همسران وجود دارد. شما به زندگی حضرت زهرا (س) با امیرالمومنین (ع) مراجعه کنید. می بینید که پر از صفا و صمیمیت و عشق است. مورد سوم که یکی از موارد جدی جامعه امروز است، حضور خانم ها در اجتماع و بحث تربیت فرزندان است. خانم ها باید بدانند که نقش تربیتی پدر برای تربیت فرزند موثر است اما نه به اندازه مادر. اگر قرار است منطق را بر خانه حاکم کنیم، کسی که نقش مهم و موثر دارد، مادر است. مهر و محبت و عشق و عاطفه ای که خداوند در وجود زن قرار داده باید هزینه شود برای تربیت نسل آینده، نه در جهت ارتباط با غیرانسان مثل سگ یا سایر حیوان ها. البته حیوان هم جایگاه خود را دارد و از جهت عاطفه انسان ممکن است به آنها محبت کند اما اصل این عاطفه باید برای تربیت نسل آینده انسان هزینه شود. مورد چهارم درباره شخصیت اجتماعی حضرت زهرا (س) است. ایشان در جامعه حضور پیدا

کرده، دفاع کرده، کار سیاسی و اجتماعی انجام داده اما ویژگی های زنانه خود را از دست نداده است. مورد پنجم درباره ارتباط معنوی حضرت زهرا (س) با ذات اقدس الهی است. ایشان در خوشی خدا را از یاد نبردند. در شب عروسی پیراهن را به سائل اعطا کردند. از طرفی شب عروسی تا صبح همراه امیرالمومنین (ع) با خدا مناجات کردند. ما اگر نقش هایی را که حضرت زهرا (س) ایفا کردند، بررسی کنیم متوجه می شویم برای زندگی امروز ما می توانند به عنوان اسوه و الگو مطرح باشند.

آیا حضرت فاطمه زهرا (س) مثل بقیه افراد خسته، غمگین و ناامیدی شدند؟ در چنین مواردی چه کار می کردند؟

خستگی و غم و غصه چرا، اما ناامیدی نه. چرا که ناامیدی معلول ضعف توکل است. اما ایشان خسته می شدند. ایشان به حضور رسول خدا (ص) رسیدند و گفتند کار خانه برای من کمی مشقت دارد. پیامبر اسلام برای ایشان کمک نگرفتند بلکه تسبیحات را یاد ایشان دادند. فرمودند دخترم اگر قرار باشد بر مشکلات زندگی فائق شوی، این در گرو ارتباط با خداست که علت و علل برای تمام کارها و اشیاست. حضرت زهرا (س) در خوشی خدا را از یاد نبرد، در غم هم همین طور، با خدا مشغول راز و نیاز بود. با پیامبر (ص) هم در زمان حیات ایشان درد دل می کرد و راهکارهای مناسب و منطقی و معقول از ایشان دریافت می کرد. بنابراین ما باید خلوت مان را بیشتر کنیم تا غم و غصه ها به واسطه ارتباط با خدا رفع شود.

نکات آموزنده در مورد نحوه همسر داری و فرزند داری ایشان بگویید.

از جهت همسر داری ایشان مطیع امیرالمومنین (ع) بودند، آن هم بی چون و چرا. دو نفری که بسیار به حضرت زهرا (س) و امام علی (ع) ظلم کردند درخواست ملاقات با حضرت زهرا (س) را داشتند اما ایشان قبول نکردند. آنها رفتند دست به دامن امیرالمومنین (ع) شدند. وقتی امیرالمومنین واسطه شد، حضرت زهرا (س) فرمودند علی جان چون تو واسطه شدی من مطیع تو هستم، هر چه که تو بگویی ایشان در زندگی مشترک خود یکبار درخواستی از حضرت علی (ع) نکردند و باری به دوش ایشان نگذاشتند، گذشته از آن که با هم عاشقانه زندگی می کردند. حضرت زهرا (س) و امام علی (ع) عاشقانه به هم محبت می کردند. زمانی که روزی می گیرند که زهرا مرضیه نزد رسول خدا فرق امیرالمومنین را می بوسیدند و امیرالمومنین هم دست ایشان را می بوسیدند. برای تربیت بچه ها، آنها باید از پدر و مادر چیزی ببینند. حضرت زهرا امام حسن مجتبی (ع) را به مسجد می فرستاد. می فرمود برو بین جدت رسول الله چه می گوید اگر آیه ای نازل شده، اگر خطبه ای ایراد کردند عین آن را برای من بیان کن و این اتفاق می افتاد. بچه ها می دیدند مادر مشغول دعا می شود و اول برای همسایه ها دعا می کند و وقتی بچه ها می پرسند خودمان پس چه می فرمودند الجار هم دارم، اول همسایه بعدا خانه. این به اصطلاح ایثار و فداکاری در دل بچه ها با این مطلب کاشته شده است. زمانی که روزی می گیرند و ساتلی می آید غذای خودشان را به ما سائل می دهند. این از خودگذشتگی باعث می شود کریم اهل بیت در این خانه رشد کند. وقتی می بینند مادر نسبت به نماز به ویژه واجبات توجه دارد، زینب کبری (س) تربیت می شود که حتی در شام غریبان هم نافله شبش ترک نمی شود. کتاب هایی در این زمینه در سال های اخیر نوشته شده است. یکی از این کتاب ها که من آن را توصیه می کنم، سبک زندگی فاطمی است که توسط محمدرضا جباری نوشته شده است و به تمام جنبه های زندگی حضرت فاطمه (س) که برای زندگی امروز مناسب است، اشاره شده و چیزی از قلم نیفتاده است.

کرده و کنار بگذارد. در ظرف دیگری، مقدار آرد گندم را که دارد به باشیره به دست آمده مخلوط کنید تا خمیری رقیق تهیه شود. آرد مناسب برای سمنو، آرد نانوبی و حتی آرد سفید است. خمیر را روی حرارت بگذارید و مرتب آن را هم بزنید تا جوش بیاید. شاید در ابتدا مواد تان غلیظ شود اما پس از مدتی، آب می اندازد و به اصطلاح می بزد. در همین مرحله، نشاسته آرد را با وجود آرزیم جوانه گندم تبدیل به قند می شود و لعاب خودش را از دست می دهد. سمنو آنقدر باید روی حرارت باقی بماند تا آب اضافه اش خارج شود و جا بیفتد. به خاطر داشته باشید سمنو را دم هم بزنید تا ته نگیرد. در مراحل پایانی، سمنو قهوه ای می شود و غلظت پیدای می کند و طعمش هم شیرین می شود. پس از اتمام پخت سمنو، ۱۰ دقیقه آن را در هوای آزاد و به دور از حرارت قرار دهید و پس از آن می توانید آن را سرو کنید.

به آن آب دهید تا همه گندم ها خیس شوند. آبکش در این مرحله کمک می کند که هم آب اضافی گندم خارج شود و هم گندم ها بو نگیرند. سه روز زمان لازم است تا گندم ها ریشه کنند و به هم پیوسته شوند. اینجاست که جوانه های سفید، نقره ای رنگ می شوند و دانه های گندم قند می کشند. این مرحله همان مرحله ای است که آنزیم قند به حدی رسیده که می توان شیره آن را گرفت و سمنو را با آن شیرین کرد. در واقع گندم ها نباید سبز شوند، چرا که شیرینی آنها از بین می رود. اگر احساس کردید جوانه ها نزدیک به سبز شدن هستند، گندم ها را در یخچال بگذارید تا جلوی رشد آنها گرفته شود. جوانه های آماده را با آب شسته و با چرخ گوشت یا دستگاه خردکن له کنید تا خمیری شود. سپس شیره تهیه شده را با آب مخلوط کنید و تقاله یا قند مایه را در ظرف دیگری بریزید. مایع ایجاد شده را صاف

سمنوپزان به نیت مادر

می کنیم در حجم کم تهیه کنید تا به اصطلاح قلق آن دست تان بیاید. برای شروع بهتر است ابتدا گندم را پاک و دانه های شکسته آب را جدا کرده و پس از شستن با آب سرد، دو روز در آب خیس کنید. یکی از نکاتی که باید رعایت کنید این است که ارتفاع گندم داخل ظرف بیشتر از هشت سانتیمتر نباشد، آن را دور از نور بگذارید و دو بار در روز آب آن را عوض کنید تا گندم بو نگیرد. روز سوم، گندم را آبکش کنید. در این مرحله، در گندم جوانه های ریزی ایجاد می شود بنابراین، مانند گندم هایی که برای سبزه عید تهیه می کنید، آنها را لای یک پارچه ریخته و تنها مقداری مرطوب کنید و داخل کیسه ای قرار دهید. روزی چندبار روی گندم ها را باز کنید و روی آنها آب بپاشید تا خشک نشوند. بعد که جوانه ها بزرگتر شد، گندم را داخل آبکش، به ارتفاع حدود دو سانتیمتر پهن کنید و روی آن را پارچه ای مرطوب بیندازید و روزی چندبار

ندری

ما ایرانی ها مناسبت های مذهبی که می شود دست به کار می شویم و دیدگ نذری راه می اندازیم. حالا به هر نیتی هم که می خواهد باشد؛ یکی برای رفع مشکلات، دیگری برای شفای مریضش و عده ای هم به نیت اطعام فقرا نذری می بزنند. این بار هم نیت نذری بزرگان برای حضرت فاطمه (س) است و چه چیزی بهتر از سمنویی که منسوب به این حضرت است. معمولاً در آیین ما، برخی غذاها را به یکی از ائمه و معصومان نسبت می دهند و به نیت آنها نذری می بزنند و بین نیازمندان توزیع می کنند؛ به عنوان مثال شله زرد یکی از معروف ترین نذری هایی است که منسوب به امام حسن (ع) است. نذری نان و ماست منسوب به حضرت عباس (ع)، نان و خرما منسوب به حضرت رقیه (س) و آش شله قلمکار منسوب به امام زین العابدین (ع). سمنو را هم از آنجایی منسوب به حضرت زهرا (س) کرده اند که معتقدند طعم شیرینی که در آن احساس می شود به خاطر شیره جوانه گندم نیست بلکه شیرینی اثر انگشت حضرت فاطمه (س) است. از این رو بسیاری از افراد به ویژه بانوان، برای برآورده شدن حاجات خود به نیت حضرت